

สถานการณ์พลังงานปี 2560 และทิศทางพลังงานปี 2561

1. สถานการณ์พลังงานปี 2560

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ได้จัดทำสถานการณ์พลังงานปี 2560 โดยภาพรวมการใช้พลังงานขั้นต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 เมื่อเทียบกับปีก่อน สอดคล้องกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย (GDP) ทั้งปีขยายตัวร้อยละ 3.9 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) คาดการณ์ เศรษฐกิจไทยปรับตัวดีขึ้นเนื่องจากการขยายตัวในด้านการส่งออกสินค้าและการบริโภคภาคเอกชน รวมทั้งการใช้จ่ายภาครัฐบาลและการลงทุนรวม ด้านการผลิตสาขาอุตสาหกรรมมีการฟื้นตัวดีขึ้น สาขาค้าส่งค้าปลีก สาขาไฟฟ้า ก๊าซ ประมง ขยายตัวดีขึ้น รวมทั้งสาขาขนส่งและคมนาคม สาขาโรงแรมและภัตตาคารขยายตัวดีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อสถานการณ์พลังงานของประเทศในปี 2560 ดังนี้

1.1 การใช้พลังงานขั้นต้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 โดยการใช้ น้ำมันเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 การใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 การใช้ถ่านหิน/ลิกไนต์เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 และ การใช้ไฟฟ้านำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.8 จากการนำเข้าไฟฟ้าพลังน้ำจาก สปป. ลาวที่เพิ่มขึ้น ขณะที่การใช้ก๊าซธรรมชาติซึ่งมีสัดส่วนการใช้มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 33 ลดลงร้อยละ 0.3 เนื่องจากมีการหยุดจ่ายก๊าซธรรมชาติในหลาย ๆ แหล่ง ได้แก่ แหล่งก๊าซซอติกา หยุดจ่ายก๊าซธรรมชาติ ระหว่างวันที่ 3-12 กุมภาพันธ์ 2560 แหล่งก๊าซชาดานา หยุดจ่ายก๊าซธรรมชาติ ระหว่างวันที่ 25 มีนาคม-1 เมษายน 2560 เพื่อเชื่อมต่อหลุมผลิตใหม่เข้ากับระบบผลิตหลัก และแหล่งสินญยอม หยุดจ่ายก๊าซธรรมชาติ ระหว่างวันที่ 23-29 กันยายน 2560 ประกอบกับแหล่ง JDA - A18 ในอ่าวไทยหยุดซ่อมบำรุง ในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม และ ตุลาคม 2560 ทำให้ปริมาณก๊าซธรรมชาติในระบบลดลง

1.2 สถานการณ์พลังงานแต่ละชนิด

(1) น้ำมันสำเร็จรูป มีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 เมื่อเทียบกับปีก่อน

- **น้ำมันดีเซล** มีปริมาณการใช้เฉลี่ยอยู่ที่ 63.7 ล้านลิตรต่อวัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 จากปีก่อน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 1.8 ล้านลิตรต่อวัน เนื่องจากราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลภายในประเทศยังคงอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก ประกอบกับปริมาณผลผลิตภาคการเกษตรขยายตัวส่งผลให้มีความต้องการใช้น้ำมันดีเซลในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น

- **น้ำมันกลุ่มเบนซินและแก๊สโซฮอล์** มีปริมาณการใช้เฉลี่ยอยู่ที่ 30.2 ล้านลิตรต่อวัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 จากปีก่อน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 1.2 ล้านลิตรต่อวัน ซึ่งสอดคล้องกับการขยายตัวของ ปริมาณรถยนต์นั่งและรถจักรยานยนต์ที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งราคาขายปลีกน้ำมันในประเทศยังคงอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก และการปรับโครงสร้างราคา LPG ให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง รวมถึงการลอยตัว LPG ในวันที่ 1 สิงหาคม 2560 ส่งผลให้ผู้ใช้รถ LPG บางส่วนเปลี่ยนกลับมาใช้น้ำมันแทน

- **น้ำมันเครื่องบิน** มีปริมาณการใช้เฉลี่ยอยู่ที่ 18.5 ล้านลิตรต่อวัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 จากปีก่อน ตามการขยายตัวของภาคการท่องเที่ยว โดยในปี 2560 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้คาดการณ์จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศประมาณ 34.4 ล้านคน

- **น้ำมันเตา** ปี 2560 มีปริมาณการใช้เฉลี่ยอยู่ที่ 5.8 ล้านลิตรต่อวัน ลดลงร้อยละ 7.2 จากการใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าและอุตสาหกรรมที่ลดลง

(2) **LPG โพรเพน และบิวเทน** การใช้อ้อยู่ที่ระดับ 6,313 พันตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 2.9 โดย *ภาคครัวเรือน* มีสัดส่วนการใช้สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 34 การใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 ตามการปรับตัวดีขึ้นของรายได้ครัวเรือนภาคเกษตร นอกจากนี้จากสถานะเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัวดีขึ้นส่งผลให้การใช้ใน *ภาคอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมปิโตรเคมี* มีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4 และ 14.1 ตามลำดับ *การใช้เอง* สัดส่วนร้อยละ 2 มีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 ในขณะที่การใช้ใน *ภาคขนส่ง* คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21 ของการใช้ LPG ทั้งหมด มีการใช้ลดลงร้อยละ 10.6 เนื่องจากผู้ขับขี่รถยนต์บางส่วนหันไปใช้น้ำมันแทนเนื่องจากราคาขายปลีกน้ำมันในประเทศอยู่ในระดับที่ไม่สูงมาก ประกอบกับการปรับราคาขายปลีก LPG ตามนโยบายปรับโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงให้สะท้อนต้นทุนของรัฐบาล

(3) **ก๊าซธรรมชาติ** ปี 2560 มีปริมาณการใช้อ้อยู่ที่ระดับ 4,721 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ลดลงร้อยละ 0.1 จากปีก่อน โดยการใช้เพื่อการผลิตไฟฟ้า มีสัดส่วนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 58 ของการใช้ ก๊าซธรรมชาติทั้งหมด ลดลงร้อยละ 1.7 การใช้ NGV ลดลงร้อยละ 12.6 เนื่องจากราคาขายปลีกน้ำมันปรับตัวลดลงและจำนวนสถานีบริการ NGV ที่ยังมีไม่มากนัก ทำให้ผู้ขับขี่รถยนต์บางส่วนหันไปใช้น้ำมันแทน ขณะที่การใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2

(4) **ลิกไนต์/ถ่านหิน** ปี 2560 มีการใช้อ้อยู่ที่ระดับ 17,882 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ ค่อนข้างคงที่เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ลิกไนต์ ปี 2560 การใช้อ้อยู่ที่ 4,204 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ ลดลงร้อยละ 2.2 โดยร้อยละ 96 ของปริมาณการใช้ลิกไนต์ เป็นการใช้ในภาคการผลิตไฟฟ้าของ กฟผ. ส่วนที่เหลือร้อยละ 4 นำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์ และอุตสาหกรรมกระดาษ เป็นต้น ทั้งนี้ การใช้ลิกไนต์ในอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ 19.7

ถ่านหินนำเข้า ปี 2560 การใช้อ้อยู่ที่ 13,678 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 โดยใช้ในภาคอุตสาหกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 การใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าของ IPP เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 ขณะที่การใช้ของ SPP ลดลงร้อยละ 8.5

(5) ไฟฟ้า

- **การใช้ไฟฟ้า** ในปี 2560 อยู่ที่ 185,370 ล้านหน่วย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 จากปีก่อน จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ

- **ความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุด (Peak)** ความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุดเกิดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 4 พฤษภาคม 2560 เวลา 14.20 น. โดย Peak ของประเทศอยู่ที่ระดับ 34,101 เมกะวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 ในขณะ Peak ในระบบ 3 การไฟฟ้า หรือ System Peak (รวม Peak ของ VSPP) อยู่ที่ระดับ 30,303 เมกะวัตต์ ลดลงร้อยละ 2.2 ที่ส่วน Peak ในระบบ กฟผ. อยู่ที่ระดับ 28,578 เมกะวัตต์ ลดลงร้อยละ 3.5 ทั้งนี้ Peak ปีนี้ ลดลงตามอุณหภูมิที่ลดลง เนื่องจากปัจจัยสภาพอากาศมีมรสุมพัดผ่านทำให้ฝนตกเร็วกว่าฤดูกาลปกติ ประกอบกับประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามมาตรการรณรงค์ของภาครัฐ

- ค่าเอฟที ในปี 2560 มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

ครั้งที่ 1 : ช่วงเดือนมกราคม – เมษายน 2560 อยู่ที่อัตรา -37.29 สตางค์ต่อหน่วย
ปรับลดลง 4.00 สตางค์ต่อหน่วย

ครั้งที่ 2 : ช่วงเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2560 อยู่ที่อัตรา -24.77 สตางค์ต่อหน่วย
ปรับเพิ่มขึ้น 12.52 สตางค์ต่อหน่วย

ครั้งที่ 3 : ช่วงเดือนกันยายน – ธันวาคม 2560 อยู่ที่อัตรา -15.90 สตางค์ต่อหน่วย
ปรับเพิ่มขึ้น 8.87 สตางค์ต่อหน่วย

2. แนวโน้มพลังงานปี 2561

สนพ. ได้จัดทำแนวโน้มความต้องการใช้พลังงานปี 2561 โดยมีสมมติฐานการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ร้อยละ 3.6 – 4.6 ตามการประมาณการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยมีแรงส่งจากการขยายตัวดีของเศรษฐกิจโลกที่ยังเป็นปัจจัยหนุนการส่งออกอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการลงทุนของภาครัฐที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การปรับตัวดีขึ้นของการลงทุนภาคเอกชน ประกอบกับสาขาเศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวดีต่อเนื่องจากปีก่อน และการปรับตัวดีขึ้นของการจ้างงานและฐานรายได้ของประชาชนในระบบเศรษฐกิจ โดยมีมาตรการดูแลเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อยเป็นปัจจัยสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ในปี 2561 คาดว่าราคาน้ำมันดิบดูไบ อยู่ในช่วง 50 - 60 ดอลลาร์ สรอ.ต่อบาร์เรล และอัตราแลกเปลี่ยนมีแนวโน้มอ่อนค่าลงเฉลี่ยอยู่ในช่วง 34 - 35 บาทต่อดอลลาร์ สรอ.

การใช้พลังงานขั้นต้น ปี 2561 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 ตามภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัว โดยคาดการณ์ว่าการใช้พลังงานจะเพิ่มขึ้นเกือบทุกประเภท โดยที่การใช้น้ำมันเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 การใช้ถ่านหิน/ลิกไนต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 พลังงานทดแทนคาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.1 และการใช้ไฟฟ้านำเข้าคาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.4 ในขณะที่การใช้ก๊าซธรรมชาติลดลงร้อยละ 1.2

การใช้น้ำมันสำเร็จรูป ปี 2561 คาดว่ามีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 โดยการใช้ **น้ำมันดีเซล** คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 ส่วนการใช้ **เบนซินและแก๊สโซฮอล์** เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 จากราคาที่คาดว่าจะยังอยู่ในระดับต่ำประกอบกับผู้ใช้รถ LPG บางส่วนหันกลับมาใช้น้ำมันมากขึ้น ภายหลังจากปรับโครงสร้างราคา LPG การใช้ **น้ำมันเครื่องบิน** คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 ตามนโยบายของรัฐบาลที่ออกมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว ทั้งนี้นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ที่จะเข้ามาเที่ยวในไทยคาดว่าจะเพิ่มเป็นประเทศในแถบเอเชีย เช่น จีนและเกาหลีใต้ ในขณะที่การใช้ **น้ำมันเตา** คาดว่าจะมีการใช้ลดลง ร้อยละ 6.7 และ **การใช้ LPG** ในส่วนที่ไม่รวมการใช้เป็น **Feed stocks** ของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี คาดว่าจะลดลงร้อยละ 1.2

การใช้ LPG โพรเพน และบิวเทน ปี 2561 คาดว่าจะมีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 โดยการใช้ใน **ภาคครัวเรือน** และ **ภาคอุตสาหกรรม** คาดว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 และร้อยละ 5.7 ตามลำดับ เป็นไปตามแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจ **รถยนต์** คาดว่าจะลดลงร้อยละ 10.9 ซึ่งลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2558 จากการที่ผู้ใช้บางส่วนเปลี่ยนกลับไปใช้น้ำมัน ซึ่งมีราคาถูกลงแทน ส่วน **การใช้ในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี** คาดว่าจะมีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.8 ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากเศรษฐกิจโลกที่คาดว่าจะขยายตัวดี

การใช้ไฟฟ้า ปี 2561 คาดว่าจะมีการใช้ไฟฟ้าอยู่ที่ 192,923 ล้านหน่วย เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 ตามภาวะเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้นทั้งในส่วนของเศรษฐกิจภายในประเทศและเศรษฐกิจโลก

ความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุด (Peak) โดย Peak ของประเทศคาดว่าจะอยู่ที่ระดับ 34,202 เมกะวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 Peak ในระบบของ 3 การไฟฟ้า คาดว่าจะอยู่ที่ระดับ 30,703 เมกะวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 Peak ในระบบ กฟผ. คาดว่าจะอยู่ที่ 29,493 เมกะวัตต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2

ศูนย์พยากรณ์และสารสนเทศพลังงาน (สนพ.)

ข้อมูล ณ วันที่ 19 ธันวาคม 2560